

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Anxiety and verbal learning in typically developing primary school children : less efficient but equally effective / [Úzkost a verbální učení u typicky se vyvíjejících dětí na základní škole : méně výkonné, ale stejně efektivní] / Phillipa R. Butcher, Bernd G. Heubeck, Marijke Welvaert -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 2 (June) (2021), s. 584-599.

Je známo, že velké úzkosti mohou negativně ovlivňovat pracovní paměť, ale neví se mnoho o tom, jak je úzkost spojena s učebními aktivitami ve třídě, které vyžadují velkou dávku pracovní paměti. Výzkumným vzorkem bylo 119 typicky se vyvíjejících žáků základních škol v Austrálii ve věku 9-10 let. Zkoumány byly úzkosti jako osobní rys a momentální úzkosti. Děti, u kterých se vyskytovaly velké úzkosti obou skupin, se učily odlišným způsobem - sice pomaleji než jejich vrstevníci s nižší mírou úzkosti, ale používaly při různých měřeních téměř stejný počet slov. Ukázala se tedy rozdílnost v rychlosti učení, ale dosažené výsledky byly shodné.

žák ; učení ; úzkost ; strach ; charakter ; osobnost ; práce ve třídě ; základní škola ; pedopsychologie ; paměť ; Austrálie ; věk 9-10

<http://katalog.npmk.cz/documents/520320>

2.

Bau dich schlau : Bauen mit Köpfchen eröffnet kindgemäße und vielschichtige Lernanlässe / [Stavěj chytrě : stavění hlavou dětem vhodně otevírá rozmanité příležitosti k učení] / Gudrun Häring -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2021, č. 70 (3.Quartal) (2021), s. 2-3.

Stavění, využívání stavebnic v hodinách matematiky na prvním stupni ZŠ se ukazuje jako intenzivní způsob zkoumání prostoru. Při stavění a zkoumání staveb se děti učí chápat a osvojovat si prostor. Článek uvádí číslo časopisu, ve kterém je stavění z různých materiálů prezentováno jako matematická výuková aktivita založená na řešení úloh. Rozvíjí prostorovou představivost a dovednost, bystří smysl pro struktury, podporuje technické a jazykové dovednosti a znalost procesů geometrických změn.

matematika ; učení ; představivost ; dítě ; vnímání prostoru ; stavebnice ; znalost ; základní škola ; první stupeň ; polytechnická výchova ; jazyková dovednost ; řešení úloh ; geometrie

<http://katalog.npmk.cz/documents/520553>

3.

"Deti ne choteli igrat' so mnoj ..." : social'noje isključenije v doškoľnom vozraste / ["Děti si se mnou nechtěly hrát..." : sociální exkluze v předškolním věku] / Galina Vjačeslavovna Semenova, Irina Borisovna Tereškina, Sevil' Afrasjabovna Vekilova, Julija Jevgen'jevna Guseva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 10

In: Doškoľnoje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 93, č. 6 (2021), s. 2-9.

Nejen dospělí a mladiství, ale i malé děti bývají bojkotovány, odmítány, zesměšňovány, a trpí tím stejně jako dospělí. Článek je zaměřen na sociální exkluzi a její projevy v mateřské škole, jsou popsány její příčiny a druhy. Představeny jsou výsledky empirické studie, která zkoumala důsledky sociálního vyloučení v dětském věku. Vzorkem bylo 466 lidí ve věku 17 - 74 let. Potvrdilo se, že prožívání sociálního vyloučení je traumatické nezávisle na tom, jak stará je zkušenost s ním.

předškolní věk ; předškolní dítě ; mateřská škola ; vyloučení ; sociální vyloučení ; interpersonální vztahy ; vztahy mezi vrstevníky ; průzkum ; Rusko ; prožívání ; důsledky ; traumata

<http://katalog.npmk.cz/documents/520356>

4.

Enciklopedija fizičeskoj kul'tury rebenka : bezopasnosť / [Encyklopedie tělesné kultury dítěte : bezpečnost] / Aleksandr Pavlovič Ščerbak -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 10

In: Doškoľnoje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 93, č. 7 (2021), s. 39-44.

Článek je věnován otázce bezpečnosti při organizování hodin tělesné výchovy s dětmi předškolního věku. Pravidla mají být v souladu se státními standardy. Jsou popsány požadavky na tělocvičná vybavení, náčiní a inventáře, které má obsluhovat zaškolený personál. Autor zmiňuje také rizika týkající se bezpečnosti i života předškolních dětí.

tělesná výchova ; bezpečnost ; předškolní dítě ; tělocvičné nářadí ; tělocvična ; Rusko ; předpisy ; rizika ; tělesná kultura

<http://katalog.npmk.cz/documents/520372>

5.

Erklären, begründen, hinterfragen : anschauliches Argumentieren mit Grundschulkindern / [Vysvětlit, zdůvodnit, zpochybnit : názorná argumentace s dětmi na základní škole] / Arne Pöhls-Stöwesand -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Mathematik -- ISSN 1613-9909 -- Roč. 2021, č. 68 (1.Quartal) (2021), s. 2-3.

Otázky typu "Je to takhle vždycky?", "Proč je to tak?", "Vysvětlíte mi to?" patří mezi nejdůležitější podněty učitele matematiky. Rozumové uvažování jako matematická kompetence je ve vzdělávacích standardech stanoveno jako dovednost, kterou je třeba prohlubovat. Na všech typech škol by se doslova od prvního dne měla u žáků rozvíjet schopnost argumentace a uvažování.

matematika ; otázka ; dítě ; učitel ; způsobilost ; základní škola ; vzdělávací standard ; dovednost ; schopnost ; argumentace ; výklad ; uvažování ; pochybnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/520294>

6.

"Es war einmal ..." : Märchen erzählen als sprachliche Bildungserfahrung / ["Bylo nebylo..." : vyprávět pohádky jako zkušenost jazykové výchovy] / Hans Lösener, Karin Vach – ger

In: Grundschule Deutsch -- ISSN 1616-7112 -- Roč. 2021, č. 70 (2.Quartal) (2021), s. 4-7.

Již na žácích prvního stupně základní školy se vyžaduje, aby byli schopni vyprávět příběh. Přitom se obvykle nemohou opřít o vypravěčské vzory, které ukazují, co je v příběhu důležité a jak se vyprávění stává pro posluchače zajímavým. Stane-li se vypravěčským vzorem učitel, podporuje u žáků schopnost vyprávění i jazykovou gramotnost. Článek uvádí číslo časopisu věnované vyprávění pohádek ve škole a poskytuje základní přehled o této problematice.

základní škola ; první stupeň ; vzor ; ústní projev ; role učitele ; pohádka ; žák ; jazyková dovednost ; gramotnost ; jazyková výuka ; vyprávění ; příběhy

<http://katalog.npmk.cz/documents/520345>

7.

Inklusion als normativer Anspruch : Perspektiven aus Sonderpädagogik und philosophischer Ethik / [Inkluze jako normativní požadavek : perspektivy speciální pedagogiky a filozofické etiky] / Jörn Müller, Thomas Müller, Roland Stein -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vierteljahresschrift für Heilpädagogik und ihre Nachbargebiete : VHN -- ISSN 0017-9655 -- Roč. 90, č. 4 (2021), s. 268-282.

Interdisciplinární příspěvek se v kontextu etiky zaměřuje na interakci filozofických perspektiv a perspektiv speciální pedagogiky, konceptuální analýzu a inkluzi chápanou jako normativní

koncept. Důraz je kladen na morální konotace: jak formulovat a zdůvodnit normativní nároky na inkluzi, jak chápat morální obsah inkluze ve vztahu k jiným normativním konceptům (např. lidské důstojnosti) a současným etickým teoriím (např. přístupu založeném na schopnostech).

speciální pedagogika ; etika ; filozofie ; koncepce ; analýza ; morálka ; lidská důstojnost ; schopnost ; teorie ; mezioborový přístup ; inkluze ; požadavky

<http://katalog.npmk.cz/documents/520663>

8.

Learning at home during Covid-19 school closures : how do German students with and without special educational needs manage? / [Učení doma během uzavření škol z důvodu pandemie covidu-19 : jak ho zvládali němečtí žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i ostatní] / Lena Nusser -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 36, č. 1 (February) (2021), s. 51-64.

Uzavření škol z důvodu pandemie covidu-19 byla výzva pro žáky, učitele i rodiče. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci s horším prospěchem měli s touto formou výuky více problémů než jejich vrstevníci. Na základě longitudinálních dat z německé národní studie byla středoškolským studentům se speciálními vzdělávacími potřebami věnována větší péče, zejména těm, kteří měli horší školní výsledky na konci základní školy. Všeobecně vzato, rodiče těchto žáků nehlásili více svých vlastních problémů vztahujících se k výuce doma, avšak byly rozdíly v názoru na nedostačující podporu ze strany školy, na týdenní objem učiva a na způsob výuky, který zhoršuje podmínky učení u postižených žáků oproti školní výuce tváří v tvář.

postižený ; speciální vzdělávací potřeby ; prospěch ; distanční vzdělávání ; učení ; rodiče ; názor ; forma výuky ; pomoc ; podmínky učení ; učivo ; epidemie ; střední škola ; SRN ; pandemie ; online výuka ; covid-19

<http://katalog.npmk.cz/documents/520656>

9.

Märchenhaft erzählen : beim Nacherzählen narrative Kompetenzen ausbauen / [Vyprávět pohádkově : jak rozvíjet vypravěčské dovednosti cestou převyprávění] / Lisamarie Schmidl – ger

In: Grundschule Deutsch -- ISSN 1616-7112 -- Roč. 2021, č. 70 (2.Quartal) (2021), s. 25-27.

Vyprávět příběh poutavě není pro žáka snadné, pomocí vhodného vedení ze strany učitele lze však vyprávění příběhů nacvičit a dále procvičovat. Článek na příkladu pohádkového příběhu v jeho tradiční podobě ukazuje, jak rozvíjet vypravěčské dovednosti žáků prvního stupně základní školy, a to i pomocí modulace hlasu, gestikulace a mimiky. Cílem je, aby žáci vnímali přitažlivost pohádky a dokázali být jejími aktivními vypravěči.

základní škola ; první stupeň ; cvičení ; ústní projev ; role učitele ; pohádka ; žák ; aktivita ; dovednost ; gesto ; hlas ; tradice ; vyprávění ; příběhy

<http://katalog.npmk.cz/documents/520373>

10.

A new method for studying the halo effect in teachers' judgement and its antecedents : bringing out the role of certainty / [Nová metoda pro studium haló efektu v posuzování žáka učitelem a co mu předchází : role jistoty] / Camille Sanrey, Pascal Bressoux, Laurent Lima, Pascal Pansu -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 2 (June) (2021), s. 658-675.

Haló efekt je obecně popsán jako posuzování druhého člověka založené na zjednodušených a zobecňujících předsudcích. Článek si klade za cíl analyzovat podmínky, za kterých dochází k haló efektu v posuzování studentů ze strany učitele, a objasnit roli jistoty v úsudku. Ke zkoumání autoři měřili prospěch žáků při standardních testech z francouzštiny. Učitelé měli odhadnout, zda by jejich žáci odpověděli správně na otázky z testu. Ve druhé studii měli analyzovat vliv jistoty úsudku a vysvětlit, proč jsou si jím jisti. Analýza získaných dat je zanesena do přehledných tabulek.

psychologie ; psychologie osobnosti ; vztah učitel-žák ; standardizovaný test ; francouzština ; úsudek ; Francie ; jistota ; výsledky

<http://katalog.npmk.cz/documents/520323>

11.

Norwegian students' experiences of homeschooling during the covid-19 pandemic / [Zkušenosti norských žáků s distanční výukou během pandemie covid-19] / Ellen Nettet Mælan, Ann Margareth Gustavsen, Espen Stranger-Johannessen, Thomas Nordahl -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 36, č. 1 (February) (2021), s. 5-19.

Studie z května 2020, které se zúčastnili žáci nižších středních škol. Sledován byl jejich školní prospěch z března až května 2020, kdy probíhala distanční výuka díky pandemii covidu. Srovnávána byla s obdobnou studií, která na týchž školách probíhala během podzimu r. 2018. Ukázalo se, že během distanční výuky se žákům dostávalo méně podpory a zpětných vazeb, které učitelé poskytovali většinou v psané podobě. Dále se projevila tendence k menšímu úsilí a k menší míře vlastní vnímané zdatnosti u žáků s horšími výsledky, což může být obtížné zvrátit, až žáci nastoupí znovu do školy. Vznikne patrně hlubší propast mezi žáky s lepším a s horším prospěchem.

distanční vzdělávání ; epidemie ; nižší střední škola ; prospěch ; školní úspěšnost ; zpětná vazba ; self-efficacy ; forma výuky ; didaktické využití počítače ; hodnocení žáka ; komparace ; Norsko ; zdatnost ; pandemie ; online výuka ; covid-19 ; on-line

<http://katalog.npmk.cz/documents/520651>

12.

Policy transformation : how has the teacher pay-for-performance policy been changed from carrot to stick? / [Proměna opatření : jak se plat učitele dle výkonu změnil z cukru na bič] / Jeong-A Kim -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Comparative education review -- ISSN 0010-4086 -- Roč. 65, č. 1 (February), s. 104-123.

V Jižní Koreji byl navzdory odporu ze strany učitelských odborů zaveden systém bonusů k učitelskému platu na základě jejich výkonu. Autor sleduje vývoj zavádění a akce ze strany odborů (vracení těchto bonusů, jejich redistribuce mezi učiteli, financování sociálně znevýhodněných). Celý proces dává do kontextu teorie mobility a přesunu opatření mezi zeměmi. Článek poukazuje na vývoj od opatření k motivaci učitelů k opatřením limitujícím působnost učitelských odborů.

učitel ; plat ; učitelská organizace ; odbory ; ministerstvo školství ; vláda ; ekonomika školství ; historické hledisko ; motivace výkonu ; hodnocení učitele ; Korejská republika

<http://katalog.npmk.cz/documents/520321>

13.

Praxis Lerncoaching - Erfahrungen und Hintergründe / [Koučování ve vzdělávání v praxi - zkušenosti a souvislosti] / Erika Risse – ger

In: Pädagogische Führung : Zeitschrift für Schulleitung und Schulberatung -- ISSN 0939-0413 -- Roč. 30, č. 6 (2019), s. 204-207.

Autorka příspěvku, který je prvním článkem čísla časopisu věnovaného poradenství ve vzdělávání, uvádí, že koučování se na školách stále více prosazuje. Přiznává však, že jeho akceptace učitelským sborem není příliš velká, a uvažuje o příčinách odmítání koučinku. Většinou mají učitelé za to, že si vystačí s odborností získanou studiem či samostudiem příslušné odborné literatury. V článku jsou popsány činnosti, které koučování zahrnuje, jsou vyzdviženy jeho přednosti a zároveň uvedeny důvody, proč k němu učitele přesvědčovat.

koučování ; praxe ; vzdělávání ; zkušenost ; poradenství ; učitel ; studium a výuka ; odborná literatura ; akceptace ; důvod ; příčiny

<http://katalog.npmk.cz/documents/520693>

14.

Student-centered learning and sustainability : solution or problem? / [Výuka orientovaná na žáka a udržitelnost : řešení nebo problém?] / Hikaru Komatsu, Jeremy Rapple, Iveta Silova -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Comparative education review -- ISSN 0010-4086 -- Roč. 65, č. 1 (February), s. 6-33.

Při prosazování vzdělávání k udržitelnému rozvoji se prakticky vždy (explicitně i implicitně) počítá s výukou orientovanou na žáka (Student-centered learning). Autoři studie diskutují, zda tento model výuky nebrání efektivnímu prosazení společenské a ekologické udržitelnosti, jelikož vede k individualismu. Na základě empirických dat ukazují na korelaci indikátorů individualismu a výuky orientované na žáka. Následně nacházejí korelaci mezi individualismem a řadou sociálních a environmentálních indikátorů. Závěr krátce hovoří o možných alternativách výuky orientované na žáka, především inspiraci v místních pedagogických konceptech, které západní pedagogika nezvažuje.

individualismus ; individualizace ; komparace ; ekologie ; ekologická výchova ; sociální prostředí ; statistická data ; teorie výchovy ; didaktika ; kriminalita ; mentální handicap ; alternativa ; Student-centred learning ; udržitelný rozvoj ; TIMSS ; PISA ; sociální problémy ; survivability ; těhotenství nezletilých

<http://katalog.npmk.cz/documents/520215>

15.

Student-teacher relationship quality and prosocial behaviour : the mediating role of academic achievement and a positive attitude towards school / [Kvalita vztahu žák-učitel a prosociální chování : zprostředkovatelská role akademického úspěchu a pozitivního postoje vůči škole] / Claudio Longobardi, Michele Settani, Shanyan Lin, Matteo Angelo Fabris -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 2 (June) (2021), s. 547-562.

Výzkumy ukazují, že kvalita vztahu učitel-žák, a jak jej obě strany vnímají, má důležitou roli v adaptaci dítěte na školu. Mnoho autorů také tvrdí, že kvalitní vztah mezi žákem a učitelem je ochranným faktorem v rozvoji žáků, proti šikaně a v budování vztahů s vrstevníky v inkluzivním vzdělávání. Italská studie zpovídala 459 dětí z prvního stupně ZŠ a 47 učitelů. Pomocí regresivní analýzy zjistila, že vztah učitel-žák pozitivně ovlivňuje prosociální chování žáků a že postoj žáka ke škole zprostředkovává dobrý vztah mezi učitelem a žákem i prosociální chování žáka. Je i prevencí proti školní šikaně a ovlivňuje adaptaci na školu i prospěch žáka.

vztah učitel-žák ; vztahy mezi vrstevníky ; působení ; sociální chování ; chování žáka ; školní adaptace ; prospěch ; prevence ; šikanování ; inkluzivní vzdělávání ; Itálie ; ochrana

<http://katalog.npmk.cz/documents/520314>